

ק"פ 21735/01/21 - איגמה ניהול ומסחר בע"מ 2. יניב הרינג 3. ערן ברנט נגד פלג מידן

בית משפט השלום באשקלון

ק"פ 21735-01-21 מידן נ' איגמה ניהול ומסחר בע"מ ואח'

לפני כבוד השופטת טל לחיאני שהם
המבקשים
נגד
המשיב
פלג מידן
1. איגמה ניהול ומסחר בע"מ 2. יניב הרינג 3. ערן ברנט

החלטה

לפניי בקשה לביטול הקובלנה שהוגשה על ידי המבקשים ביום 08/08/21.

רקע

1. ביום 12/01/21 הגיש המשיב כנגד המבקשים קובלנה פלילית בגין ביצוע עבירה לפי סעיף 6 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון הרע").

בתמצית ייאמר כי המבקשים מואשמים בשימוש באישור מסירה שזוי, בגינו הוטל על המבקש עיקול שלא כדין תוך כוונה לפגוע במשיב ולקבל דבר במרמה, תוך סחיטתו באיומים, ותוך כדי תרמית ומרמה כלפי מערכת המשפט.

כעולה מכתב הקובלנה, משנעשה המעשה בכוונה לפגוע במשיב ולעלות בו בפומבי ומשפורסם העיקול בפני 300 גורמים לפחות, המעשה שבוצע עולה כדי עבירה פלילית (ראו סעיפים 1-6 לכתב הקובלנה).

ביום 08/08/21, בטרם מענה לכתב האישום, העלו המבקשים טענות מקדמיות בגין עתרו כי בית המשפט יורה על ביטול הקובלנה.

תמצית הטענות

2. המבקשים מבססים בקשתם על מספר אדנים -

א. עובדות כתב הקובלנה אינן מבססות עבירה, בהתאם לסעיף 149(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח

עמוד 1

משולב] תשמ"ב-1982) (להלן: "החסד"פ" -

בבקשה נטען כי כתב הקובלנה מנוסח באופן מעורפל ולא ברור ממנו מהן העובדות המבססות את כתב הקובלנה, שכן בעוד שבתחילה מייחס המשיב למבקשים הגשת אישור אזהרה ללשכת ההוצאה לפועל, בהמשך הוא מייחס למבקשים זיוף המסמך ממש - עבירה שאיננה יכולה להתברר במסגרת קובלנה פלילית.

זאת ועוד, לטענת המבקשים בכתב הקובלנה לא פורט מהו המעשה בגינו בוצעה עבירת "לשון הרע" וניתן להבין בין השורות כי הגשת האזהרה להוצאה לפועל הוא המעשה המיוחס למבקשים, אלא שהגשת האזהרה לכשעצמה איננה מהווה עבירת "לשון הרע".

ודוק, מחומרי החקירה שצירף המשיב לקובלנה הפלילית עולה כי מי שביצע ההמצאה ומי שהחתים את המבצע על תצהיר - מסמכים שהוגשו ללשכת ההוצאה לפועל - הם כלל לא המבקשים.

ב. תחולת הגנה לפי חוק איסור לשון הרע -

לטענת המבקשים, המעשים שבוצעו על ידם בוצעו במסגרת הליך משפטי ובהתאם לדין ועל כן חוסה תחת ההגנה הקבועה בסעיפים 13(5) ו-13(9) לחוק איסור לשון הרע. לטענתם, כיוון שנקיטת ההליכים כנגד המשיב בוצעו במסגרת הליכי הוצאה לפועל ובהתאם להחלטות רשמת הוצאה לפועל - הן חוסות תחת ההגנות. ודוק, ה"פרסום" בדמות הפצת העיקולים אף לא נעשה כלל על ידי המבקשים אלא על ידי מזכירות לשכת ההוצאה לפועל בהתאם להחלטת הרשמת.

ג. הגנה מן הצדק בדמות שיהוי, בהתאם לסעיף 149(10) לחסד"פ -

מנספחים שצירף המשיב לכתב הקובלנה עולה כי העיקולים הוטלו עליו בשנת 2012 ובוטלו רק בשנת 2020. המשיב לא נתן הסבר בכתב הקובלנה לשיהוי הניכר ועל כן, בהעדר הסבר מוצדק, יש להורות על ביטול כתב האישום מכוח טענת הגנה מן הצדק.

ד. הגנה מן הצדק בדמות שימוש לרעה בהגשת קובלנה נוכח קיום הליכים אזרחיים -

בגין אירוע זה מתנהלים שני הליכים אזרחיים (התנגדות לביצוע שטר ותביעה שכנגד) בין המבקשים למשיב, כאשר קיימת זהות מוחלטת בין העובדות המבססות לכאורה את ניהול ההליכים.

כיוון שהסכסוך בין הצדדים הוא אזרחי במהותו ומתברר במסגרת הליכים אזרחיים, אין אינטרס ציבורי בניהולו אף במסגרת הליך פלילי. זאת ועוד, אופן ניהול ההליך על ידי המשיב מקים חשש ממשי כי הקובלנה נועדה לצורך יצירת לחץ על המבקשים במסגרת ההליך האזרחי.

ודוק, בית המשפט, במסגרת ההליך האזרחי, סירב לצרף את המבקשים 2 ו-3 כמשיבים להליך האזרחי.

ה. הגשת קובלנה כנגד עו"ד בגין ייצוג -

המבקש 3 פעל כבא כוחה של המבקשת 1 בפתיחת תיק ההוצאה לפועל. גרירתו לתוך זירת התדיינות פלילית, כשהמחלוקת היא אזרחית במהותה, היא פעולה שנעשתה בחוסר תום לב ומהווה שימוש לרעה בהליכי המשפט.

לאור טענות אלה, עתרו המבקשים כי בית המשפט יורה על ביטול הקובלנה ויטיל על המשיב הוצאות.

3. בתגובתו לבקשה מיום 09/09/21, עתר המשיב כי בית המשפט יורה על דחיית הבקשה, וזאת בשים לב להתייחסותו לטענות המבקשים, כמפורט -

א. עובדות כתב הקובלנה אינן מבססות עבירה -

המשיב הבהיר כי הקובלנה מייחסת למבקשים ביצוע עבירה לפי **חוק איסור לשון הרע** בלבד, אך במסגרת העובדות פורטו מלוא היסודות העובדתיים והנפשיים שיש בהם כדי לבסס את העבירה ועל כן קיימת אף התייחסות לזיוף המסמך שהיווה בסיס להטלת העיקול.

זאת ועוד, לטענת המשיב, בכתב הקובלנה הובהר כי הפרסומים הכוזבים נשוא הקובלנה הם כל נקיטת הליכי הגבייה והעיקול שהוטלו על הקובל.

עוד הפנה המשיב לפסיקה בהליך אזרחי בו נקבע כי הפצת העיקול לצדדי ג' מקימה יסוד הפרסום שבעוולה.

ב. תחולת ההגנה לפי חוק איסור לשון הרע -

המשיב הפנה לפסיקה ממנה עולה כי בחינת ההגנה נעשית בהתאם לנסיבות הקונקרטיות של המקרה תוך בחינת השאלה האם התנהלות הנתבעת להוצאת צו העיקול הייתה כדין ובתום לב. במקרה דנן, לאור טענות המשיב לאופן התנהלות המבקשים, שנעשתה שלא בתום לב ושלא כדין, הרי שלא קמה להם ההגנה.

ג. הגנה מן הצדק בדמות שיהוי -

לטענת המשיב, מאחר והוא נכה צה"ל שראייתו נפגעה, דבר העיקולים נודע לו אך בשנת 2020.

משכך, ומאחר ולטענתו עבירת לשון הרע היא עבירה מסוג עוון אשר מתיישנת לאחר 5 שנים, והחלטת הרשמת עליה מבוססת הקובלנה, לפיה אף עודכן מועד האזהרה לאותו היום ניתנה בתאריך 16/03/20 - הגשת הקובלנה בינואר 2021 איננה מהווה שיהוי כלל והעבירה לא התיישנה.

ד. שימוש לרעה בהגשת קובלנה נוכח קיום הליכים אזרחיים -

המשיב הפנה לפסיקה ממנה עולה כי ניהול הליך אזרחי אין בו כדי למנוע הגשת קובלנה פלילית. עוד הפנה **לסעיף 24 לחוק איסור לשון הרע** ממנו ביקש ללמוד כי המחוקק התיר ניהול הליכים מקבילים.

זאת ועוד, טען כי לאור הפגיעה הקשה בו - אין לשלול ממנו את זכותו המוקנית לו על פי דין.

ה. הגשת קובלנה כנגד עו"ד בגין ייצוג -

כיוון שהמבקש 3 הוא צד לעבירה לטענתו, הרי שניתן להגיש כנגדו כתב אישום, זאת בהתאם להוראת **סעיף 87 לחסד"פ**.

ההליכים עד כאן

4. הטיפול בקובלנה הועבר אליי ביום 18/10/21 ובהתאם להחלטתי נקבע מועד דיון בבקשה ליום 27/01/21, אשר לבקשת המבקשים נדחה ליום 15/11/21.

5. ביום 08/11/21, דהיינו ימים ספורים טרם קיומו של דיון במעמד הצדדים ובחלוף 11 חודשים מיום פתיחת ההליך - הגיש המשיב **הודעה** על תיקון כתב הקובלנה על דרך הוספת נאשם נוסף ותיקון הוראות החוק - תיקון מהותי הנוגע לאחראים לכאורה לביצוע העבירה ותיקון עובדות המקימות לכאורה ביצוע עבירה נוספת.

משכך אבהיר כי במסגרת הכרעה בבקשה זו אכריע גם לגבי האפשרות להודיע על תיקון כתב הקובלנה בשלב זה של ההליך.

6. במעמד הדיון חזרו המבקשים על בקשתם לביטול כתב הקובלנה, והדגישו את השימוש שעושה המשיב בהליך הפלילי כחלק מיצר נקמה שלו לאור סכסוך אזרחי המתנהל במקביל בפני מותב אחר.

בנוסף, העלו טענה מקדמית נוספת בדמות **העדר סמכות מקומית** לבית המשפט, שכן הגשת אישור המסירה, כמו גם הליכי ההוצאה לפועל, בוצעו בלשכת ההוצאה לפועל בעיר עכו, השייכת למחוז צפון. מה גם שהמבקשים הם תושבי הקריות בצפון הארץ.

המשיב ביקש להגיב בכתב לטענה החדשה, אך ציין כי העיקולים בוצעו באשקלון, ההליך האזרחי מתנהל בבית משפט השלום באשקלון וטענה דומה שהועלתה במסגרת ההליך האזרחי, נדחתה.

בעניין זה הבהיר המבקש 3 כי ההליך האזרחי נפתח כהתנגדות לביצוע שטר, העוסק בשטר (שיק) שנמשך מבנק באשקלון ועל כן קיימת סמכות מקומית להליך האזרחי, בעוד ההליך הפלילי מבוסס על טענות של זיוף והגשת אישור מסירה בלשכת ההוצאה לפועל בעכו - שם הוטלו העיקולים.

בתגובתו מיום 16/11/21 ביקש המשיב כי יקבע שלבית המשפט קיימת סמכות מקומית לדון בקובלנה שכן בהתאם להוראת **סעיף 6 לחסד"פ** סמכות מקומית נקבעת, בין היתר, בהתאם למקום ביצוע העבירה, כולה או מקצתה.

לטענתו, מאחר וכתב הקובלנה מייחס למבקשים עבירה לפי **חוק איסור לשון הרע** שבאה לידי ביטוי בהטלת עיקולים שלא כדין, ומשבוצעו עיקולים בחשבונות הבנק של המבקש, רכבו עוקל, הוטלו הגבלות על רישיון הנהיגה שלו והוטלו הגבלות על דרכונו של המבקש - הכל באמצעות גופים בעיר אשקלון - הרי שחלק מן העבירה בוצעה באשקלון ומכאן שקיימת סמכות מקומית.

בתגובתם בכתב מיום 18/11/21 חזרו המבקשים על טענתם וצינו כי אופן ניסוח הקובלנה מעלה כי העבירה בוצעה לכאורה בלשכת ההוצאה לפועל בעכו, שכן הפרסום נוגע להמצאת האזהרה המזויפת לטענתו בלשכת ההוצאה לפועל.

כמו כן, המבקשים טענו כי קבלת טענת המשיב תוביל לחוסר בהירות באשר לסמכות המקומית לדון בעבירות מסוג זה.

המשיב בתגובה נוספת מיום 18/11/21 הפנה לפסיקה התומכת בטענתו.

דין והכרעה

סמכות מקומית

7. בטרם מתן החלטה לגוף הטענות, אכריע בשאלת **הסמכות המקומית** לדון בכתב הקובלנה, שכן ככל שייקבע בשלב זה של ההליך כי אין לבית משפט השלום באשקלון סמכות מקומית לדון בקובלנה, יהיה מקום להעביר הדיון בה לבית משפט שלו הסמכות לעשות כן.

סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע מגדיר מהו לשון הרע -

"1. לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;...."

סעיף 2 לחוק איסור לשון הרע מגדיר מהו פרסום -

"2.(א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות -

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע..."

עיון בפסיקה מעלה כי עיקר פסקי הדין בהם נבחנו יסודות העבירה ניתנו במסגרת הליכים אזרחיים. כיוון שהגדרת העבירה הפלילית והעוולה האזרחית זהות **בחוק איסור לשון הרע**, אפנה אף לפסיקה בהליכים אזרחיים לצורך הכרעה בסוגיות השונות. הכל כמובן בשינויים המחויבים.

בע"א 45661-12-10 **גסלר נגד עיריית ירושלים (24/03/11)** אישר בית המשפט המחוזי את קביעת המותב דלמטה לפיה הטלת עיקול יכולה להיחשב כ"לשון הרע" זאת בהתאם להגדרה שנקבעה בסעיף 1 **לחוק איסור לשון הרע**. כדברי בית המשפט: " **מקובלת עלי קביעתו של בית משפט קמא, כי באופן עקרוני, הטלת עיקול על**

חשבונות בנק יכולה להוות פרסום לשון הרע... לדעתי, בעצם הצגתו של המערער, כמי שמתחמק, לכאורה, מלשלם את חובותיו, יש כדי להשפילו ולפגוע בשמו הטוב, בעיניו של בנקאי סביר, ללא כל קשר לגובה העיקול... מכאן, שהטלת העיקול על חשבונות הבנק של המערער מהווה לשון הרע נגדו כהגדרתה בסעיף 1 לחוק...."

באותו פסק דין אף נקבע כי יסוד הפרסום מתקיים בעצם שליחת ההודעה על העיקולים השונים לבנק, וכדברי בית המשפט - "... כן מתקיים יסוד הפרסום כהגדרתו בסעיף 2 לחוק, משמדובר בפרסום בכתב שנשלח לשני בנקים בהם היה למערער חשבון... מכל מקום, ולמעלה מן הצורך, הרי שסעיף 2(ב)(2) לחוק קובע, כי לא מן ההכרח שהפרסום יגיע בפועל לידיעתו של אדם זולת הנפגע, ודי בקיומו של פוטנציאל כזה..."

אמנם, באותו המקרה התייחס בית המשפט אף להיותו של המערער עורך דין במקצועו כחלק מקביעתו דלעיל. עם זאת, אין באמור כדי לשנות מקביעותיו הנוגעות לניתוח יסודות עוולת לשון הרע.

מן המקובץ עולה כי הטלת עיקול שלא כדין ושליחת העיקול לגורמים שונים עשויים לענות על יסודות העבירה. עוד עולה כי אחד מיסודות העבירה, פרסום, יכול להתקיים בעצם שליחת העיקול לגורם רלבנטי.

8. בהתאם להוראת סעיף 6(א) לחסד"פ, סמכות מקומית יכולה להיקבע גם לפי מקום ביצוע העבירה - כולה או מקצתה.

משכך, ככל ששליחת העיקול שהוצא שלא כדין לכאורה בוצע לגורם שמקום מושבו במחוז דרום, הרי שקמה לבית משפט השלום באשקלון סמכות מקומית לדון בקובלנה.

צודקים המבקשים כי המשיב מתייחס ארוכות לביצוע מעשי זיוף והטעיה לכאורה של רשמת ההוצאה לפעול בעיר עכו כחלק מתיאור מעשה העבירה, אלא שעיון בסעיף 12 לכתב הקובלנה מעלה כי המשיב התייחס מפורשות בחלק העובדות המהוות את העבירה להטלת הגבלות ועיקולים על הקובל כחלק מיסודות העבירה.

כמו כן, נספח 5 לכתב הקובלנה מהווה רשימה חלקית של העיקולים שהוטלו על המשיב, בין היתר בחשבונות הבנק שלו, המצויים באשקלון.

משכך, יש לקבוע כי לכאורה חלק מיסודות העבירה בוצעו בתחומי מחוז דרום, ועל כן לבית משפט זה סמכות מקומית לדון בקובלנה.

תיקון כתב הקובלנה

9. ראשית אתייחס לשאלת תיקון כתב הקובלנה, וזאת על מנת שיהיה נהיר מהו כתב הטענות שעליי להכריע בעניינו -

כידוע, סעיף 91 לחסד"פ קובע כי לתובע מותר לתקן כתב האישום בכל עת עד לתחילת המשפט.

סעיף 143 לחסד"פ קובע כי תחילת משפט תהא על דרך הקראת כתב האישום לנאשם, אך **סעיף 143א לחסד"פ** ראה גם בקיום הליך מקדמי כתחילת משפט.

ניסוח **סעיף 149 לחסד"פ** ולפיו "**לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות**..." מעלה כי המחוקק ראה אף בהליך זה כתחילתו של משפט.

משכך, ובהתאם להוראת **סעיף 92 לחסד"פ** היה על המשיב להגיש **בקשה מנומקת** לתיקון כתב האישום. משלא עשה כן, ועל אף שבמעמד הדיון הוסבר לו הדבר, אינני מתירה תיקון כתב האישום, והחלטתי זו תתייחס אך ורק לכתב הקובלנה המקורי שהגיש המשיב.

טענות מקדמיות

10. משקבעתי כי קיימת לי סמכות מקומית לדון בהליך זה ומהו כתב הטענות שאליו יש להתייחס, אפנה לדון בבקשה לביטול כתב הקובלנה.

לאחר שעיינתי בכתב הטענות, בבקשה ובתגובה לה, שמעתי בקשב רב את טענות הצדדים ובחנתי את החוק והפסיקה הרלבנטיים - באתי לכלל מסקנה כי **דין הבקשה להתקבל** בשל חלק מהטענות שנטענו על ידי המבקשים. ואפרט -

הגנה מן הצדק - שימוש לרעה בהגשת קובלנה נוכח קיום הליכים אזרחיים -

11. בטרם אתייחס לטענה בגינה באתי לכלל מסקנה כי יש לבטל את כתב הקובלנה אתייחס ראשית לאופן ניסוח הקובלנה, שכן יש באמור כדי להשליך על החלטתי.

סעיף 85 לחסד"פ קובע מה צריך להכיל כתב אישום, ובהתאם להוראת **סעיף 70 לחסד"פ** הוא חל אף על כתב קובלנה פלילית בשינויים המחויבים.

מהוראת החוק עולה כי על כתב הקובלנה להכיל, בין היתר -

"... 4. תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם".

עיון בכתב הקובלנה אשר הוגש, שנפרס על לא פחות מ-16 עמודים, מעלה כי הוא מכיל מידע רב שאיננו עונה על הוראת החוק, ואף חושף בשלב זה את בית המשפט למידע שלא צריך להיות מונח בפניו ואשר עשוי לפגוע בעיקרון החשוב של קיומו של הליך הוגן.

כל זאת מעבר לידוע לכל ולפיו כל עובדה שנכתבת בכתב הקובלנה יש להוכיחה מעל לכל ספק סביר.

אפרט בתמצית את המידע הרב שלא היה מקום להכלילו בכתב הקובלנה -

המשיב בכתב הקובלנה מביא מידע רב על ביצוע עבירות רחבות היקף המבוצעות לכאורה על ידי המבקשים. ברי כי הצגת מידע שכזה איננו רלבנטי לבחינת עובדות הפרשה שלפניי והיא עשויה לפגוע בקיומו של הליך הוגן כלפי נאשם. כך לדוגמה, כבר בפתח כתב הקובלנה מציין המשיב כי **"מדובר בעוולת לשון הרע כתוצאה מזיופי מסמכים בתוך מערכת בית המשפט ומרמה כלפי שופטים רבים ומשהנאשמים מעוללים זאת לקשישים וניצולי שואה..."** (ההדגשה איננה במקור. ט.ל.ש).

עוד במסגרת כתב הקובלנה התייחס המשיב לנאשמים באופן פרטני. אמנם נראה כי בכך ביקש לטעון כיצד כל נאשם קשור לביצוע העבירה לכאורה, אך בפועל הוא אף טען טענות שאינן רלבנטיות לניהול הליך זה ושיש בהן כדי לנסות ולהשפיע באופן לא הוגן על ההליך.

בעניינה של המבקשת 1 ציין המשיב בכתב הקובלנה כי המדובר **"בחברה המנוהלת על ידי משפחת הרינג, המנהלים בנוסף עשרות חברות קש העוסקות בניכיון שקים והלוואות בשוק האפור בלא רישיון. לא מדווחים על פעולותיהם לרשות להגבלת הון, מבצעים בציבור המדינה הונאות ענק ועוקצים רבים, עושקים וגוזלים את ציבור המדינה על מאות אלפיהם וחמור יותר עושקים קשישים, ניצולי שואה ואנשים מוגבלים. גונבים ומזייפים שיקים ומוציאים שיקים מהציבור במרמה..."** (ההדגשה איננה במקור. ט.ל.ש).

לא זו אף זו, המשיב בחר לצרף כנספח לכתב הקובלנה החלטות מבית משפט אחר הנוגעות להליך החזרת תפוס וכתבות עיתונאיות מהן ניתן ללמוד כי כנגד המבקשים מתנהלת חקירה פלילית הנוגעת לחשד לביצוע עבירות על ידם **(ראו נספח 10)**.

מן המקובץ עולה כי המשיב בחר לכלול בכתב הקובלנה מידע רב לא רלבנטי להוכחת יסודות העבירה בגינה הוגש כתב הקובלנה. ודוק, מידע זה, מעבר להיותו לא רלבנטי, אף חושף את המותב למידע שיש בו כדי לפגוע בקיומו של הליך הוגן תוך ניסיון ליצר דעה קדומה כלפי המבקשים.

זאת ועוד, כפי שצינתי לעיל, כל עובדה בכתב הקובלנה יש להוכיחה מעל לכל ספק סביר.

במסגרת הקובלנה מייחס המשיב למבקש 3 ביצוע זיוף ממש של אישור המסירה **(ראו סעיף 7 לכתב הקובלנה)** ומאוחר יותר ייחס הזיוף לכל הנאשמים **(ראו סעיף 12 לכתב הקובלנה)**. בשלב מאוחר יותר בכתב הקובלנה ייחס המשיב לנאשמים אף זיוף התצהיר שצורף לאישור המסירה **(ראו סעיף 19 לכתב הקובלנה)**. במסגרת כתב הקובלנה לא פירט המשיב כיצד בוצע הזיוף, ולמעשה הנספחים שצורפו לכתב הקובלנה מעלים כבר עתה ספק באשר לאפשרות שהזיוף בוצע על ידי מי מהנאשמים, וזאת לאור זהותו של פקיד המסירה שחתום על אישור המסירה ושמו של עורך הדין שחתם על תצהיר שצורף לאישור המסירה **(ראו נספח 2 לכתב הקובלנה)**.

לא זו אף זו, במסגרת טענותיו של המשיב בכתב הקובלנה באשר לנזק שנגרם לו כתוצאה מהטלת העיקולים, הוא מפנה לסעיף 428 לחוק העונשין תשל"ז-1977, העוסק בעבירת סחיטה באיום, כבסיס לטענה כי מעשי המבקשים

נועדו על מנת לאיים עליו.

גם כאן, בשום מקום בכתב הקובלנה לא צוין כיצד בוצע האיום ועל ידי מי. כל זאת אף מבלי להתייחס לעובדה כי לא ניתן לייחס בהליך זה לא עבירת זיוף ולא עבירת סחיטה באיום.

עוד כחלק מבלבול היוצרות בכתב הקובלנה בחר המשיב להתייחס כבר בשלב זה לעניין הציבורי בניהול ההליך ולצורך בהטלת ענישה מחמירה על מבצעי העבירות. כיצד יתכן שבשלב בו עומדת לנאשם חזקת החפות ובמסגרת ההליך העיקרי מפנה המשיב למדיניות ענישה וכבר עותר להטלת פיצוי? (ראו סעיפים 20-23 וסעיף 46 לכתב הקובלנה).

עיננו הרואות כי כתב הקובלנה המהווה כתב הטענות על בסיסו יש לנהל ההליך איננו עומד בדרישת החוק, ואף מנוסח באופן שיש בו כדי לפגוע בעקרונות יסוד בסיסיים בהליך הפלילי ומציג מניעים נוספים שעומדים מאחורי עצם הגשת הקובלנה.

12. מכאן אפנה לבחון הטענה הנוגעת לקיומו של הליך אזרחי המייתר את ניהול ההליך הפלילי.

סעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי "על אף האמור בסעיף 11 רשאי כל אדם להאשים בעבירה מן הממוניות בתוספת השניה על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט".

המדובר בהליך חריג שבית המשפט העליון במספר רב של החלטות עמד על חסרונותיו ועל האפשרות כי הוא ינוצל לרעה [ראו: בש"פ 3503/91 שוברט נגד צפריר [פורסם בנבו] (16/06/92) (להלן: "פס"ד שוברט"), רע"פ 9818/01 ביטון ואח' נגד סולטן ואח' [פורסם בנבו] (31/03/05) (להלן: "פס"ד ביטון"), דברי הנשיא (בדימוס) ברק, בג"צ 4957/08 שורת הדין ואח' נגד היועץ המשפטי לממשלה [פורסם בנבו] (17/10/10), ורע"פ 1955/12 נמרי נגד בנימיני ואח' [פורסם בנבו] (09/05/13)].

לנוכח הקשיים הרבים שמציב מוסד הקובלנה, הוגשו במהלך השנים הצעות חוק לביטול הקובלנה וביניהם **הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 67) (ביטול קובלנה), התשע"א-2011, ה"ח 615.**

החשש מניצול לרעה של הליך הקובלנה והקשיים הנלווים למוסד הקובלנה, מתחדד במיוחד בעבירות לפי **חוק איסור לשון הרע** שהיא עבירה מיוחדת באופייה וזאת "משום שאל מול הזכות לשם הטוב עומד חופש הביטוי שהוא ערך מרכזי בחייה של חברה דמוקרטית. מטעם זה ראה המחוקק לקבוע רף גבוה ליסוד הנפשי הנדרש בעבירת לשון הרע, ומסיבה זו גם נזהרת התביעה הכללית בהעמדה לדין בגין עבירה זו" [ראו פס"ד ביטון ביטון בדברי הנשיאה (בדימוס) בייניש].

לאור כך נקבע בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.1107 שכותרתה "חקירה והעמדה לדין בעבירה לפי **חוק איסור לשון הרע**", בסעיפים 8-12, כך: "ההתמודדות המשפטית בנושא של "לשון הרע" צריכה להישאר,

בעיקרה, נחלת המשפט האזרחי. יחד עם זאת, ייתכנו מקרים חריגים ביותר שבהם ראוי יהיה לנקוט בהליך פלילי. בהתאם לכך, על התביעה הכללית ורשויות האכיפה לנהוג בריסון ובזהירות מוגברת בנקיטת צעדים של חקירה והעמדה לדין לפי ס' 6 לחוק...".

העולה מהנחיה זו, כי נקיטת הליך פלילי בגין לשון הרע תיעשה במקרים חריגים ביותר, בהם קיים אינטרס ציבורי מיוחד החורג מהאינטרס הצר של הנפגע הישיר מהפרסום.

אזרח הבוחר לנקוט בקובלנה פלילית איננו שייך אמנם לרשויות התביעה והוא איננו כפוף להנחיות היועץ המשפטי לממשלה, אך ברי כי אופן התייחסות של בית המשפט והיועם"ש לעבירה זו, כפי שפורט לעיל, יש בה כדי להשליך על התייחסותו לניהול ההליך הפלילי במסגרת קובלנה בגין עבירה לפי **חוק איסור לשון הרע**.

האינטרס הציבורי הוא זה שעומד מאחורי מספר רב של החלטות בדבר הפסקת קובלנות או ביטולן מחמת טענות הגנה מן הצדק. כך גם בנסיבות בהן היתה לקובל חלופה ראויה אחרת מאשר ניהול הקובלנה.

כך למשל, בעק"פ **53255-06-16 מצליח ואח' נגד שפירא ואח' [פורסם בנבו] (30.04.2017)**, (להלן: "פס"ד מצליח") בפסקאות 38-39 לפסק הדין נקבע כי:

"אף בית המשפט העליון הביע את עמדתו בכל הנוגע להצעת החוק. וכך צוין מפי כבוד המשנה לנשיא (כתוארה אז) מ' נאור ברע"פ 1955/12 נמרי נ' בנימיני ואח' [פורסם בנבו] ... בפסקה 12 לפסק דינה: "לאחרונה הוגשה הצעת חוק לבטל את מוסד הקובלנה הפרטית (ראו הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 67) (ביטול קובלנה), התשע"א-2011, ה"ח 615). דברי ההסבר להצעת החוק מבהירים היטב את הרקע להצעה. על יסוד ניסיוני- ובעיקר ניסיוני השיפוטי כשופטת שלום- אני רואה בברכה את הצעת החוק האמורה". (ציטוט בתוך ציטוט)

דומה בענייננו, כי המקרה שלפנינו יכול להבהיר על שום מה ראה בית המשפט העליון ברכה בהצעת החוק לביטול מוסד הקובלנה הפלילית.

ראשית, לאור החלופות העומדות בפני מי שרואה עצמו נפגע ממעשיו של אחר- חלופות שהיו קיימות גם במקרה דנן- לאמור: הגשת ערר על החלטת המשטרה לסגור את התיק, או נקיטת הליך אזרחי (כפי שבסופו של דבר עשו המערערים). למותר להזכיר כי במסגרתו של הליך אזרחי נטלי ההוכחה קלים מאלה של הקובלנה הפלילית וסיכויי של נפגע לקבל הכרה בנזקיו גבוהים יותר. שנית, לאור החשש, הקיים גם במקרה דנן, לפיו מניעי הקובל הם מניעים פסולים".

גם בפס"ד **שוברט** עמד בית המשפט, לצד היתרונות של הליך הקובלנה, על החסרונות והחששות בניהול הליך שכזה בקובעו כך-

"הקובלנה הפרטית רואה את עניינו של המתלונן, שהוא בדרך כלל הקורבן. כאמור בדברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ג-1963, בעמ' 191:

"...התובע את הדין הפלילי היא המדינה, באמצעות מוסדותיה. אך יש מקרים שבהם נפגע הפרט ממעשה

העבירה הפלילית, וראוי להניח לו לתבוע את עלבונו. כאשר מטבע הענין העבירה פוגעת בפרט, והמדינה אינה נוטלת יזמה לתבוע את הפוגע לדין, יכול, איפוא, האזרח להאשים את העבריין, בהגשת קובלנה לבית המשפט...".

אך כנגד זאת מכבידה הקובלנה הפרטית עם הנאשם. היא מוגשת מבלי שהקובל חייב להגיש תחילה תלונה בגינה ומבלי שחייבת היא לעבור תחילה חקירה משטרתית מסודרת ובדיקת מצב הראיות בידי התביעה. לא חלה על הקובל החובה שבסעיף 74 לחוק להעמיד לעיון הנאשם את כל חומר החקירה שבידיו. עליו חלה רק מגבלה על הגשת ראייה בכתב שהייתה בידיו, אלא אם המציא לנאשם העתק ממנה (סעיף 79). קיים חשש לקובלנה חסרת יסוד מספיק בעובדות. קיים חשש שהקובל מונע מרגשי נקם או מעוניין להציק לנאשם או להטרידו. יש בקובלנות גם בזבוז זמן יקר של בית המשפט, בייחוד באותם מקרים שהקובל אינו מיוצג על ידי עורך דין ואינו יודע איך לנהל את הדין."

במקרה שלפניי מדובר בסכסוך אזרחי מובהק ואין אינטרס ציבורי בניהולו ובירורו גם במסגרת הליך פלילי.

לא בכדי פירטתי לעיל את הקשיים באופן ניסוח הקובלנה, שכן בעוד המשיב ניסה לשוות נופך ציבורי למקרה, הרי שאופן הניסוח דווקא מלמד על היותו מונע ממניעים אישיים בניהול ההליך, תוך הצגת מידע לא רלבנטי שיש בו כדי לנסות וליצור דעה קדומה על המבקשים בהיותם נאשמים.

אמירותיו הרבות על ביצוע מעשי הונאה לכאורה על ידי המבקשים כלפי חלשים בחברה אינם רלבנטיים למקרה דנן, נעדרי ביסוס מספיק ברמה הנדרשת לניהול הליך פלילי, ומבליטים את המניע שיש למשיב בניהול ההליך.

אף הפניית בית המשפט בשלב הגשת הקובלנה הפלילית למדיניות הענישה המחמירה הנוהגת לא רלבנטית, ומעידה על העניין האישי שיש למשיב בניהול ההליך זה דווקא כלפי המבקשים, מתוך רצון נקם אישי.

לא זו אף זו, הסכסוך בין המשיב למבקשים מתברר במסגרת שני הליכים שונים, במקביל, וקיימת זהות מוחלטת בין העובדות הנתענות בקובלנה לבין העובדות הנתענות בשני ההליכים האזרחיים שננקטו כנגד המבקשים.

13. כשאלה פני הדברים, ברי כי האינטרס האישי של המשיב הוא האינטרס העיקרי שמניע את ההליך, כמו גם את יתר ההליכים שננקטו על ידו. נכון הוא כי מלכתחילה קיומו של מוסד הקובלנה הפלילית נועד לאפשר לנפגע לתבוע את עלבונו האישי, אך אין בכך כדי להאפיל על עקרונות יסוד של ההליך הפלילי - ניהול ההליך באופן הוגן.

ודוק, כבר הובהר בפסיקה כי הגם שהליכי קובלנה פלילית נושאים סממנים של סכסוך אזרחי, עדיין חייב הליך זה לשקף אינטרס ציבורי ראוי **(ראו פס"ד מצליח סעיף 34)**.

אופן השתלשלות ההליכים, בזה אחר זה, פעם כנגד המבקשת 1 ופעם כנגד המבקשים 2 ו-3, פעם בהליך אזרחי ופעם בהליך פלילי, מעלה חשש כי מניעי המשיב פסולים והוא פועל במספר ערכאות ממניעים זרים ולצורך יצירת לחץ להשגת

מטרותיו.

לא זו אף זו, למשיב קיימת חלופה ראויה והולמת והוא פעל למימושה במסגרת ניהול הליכים אזרחיים שמתנהלים על ידו, בהם נטלי ההוכחה פחותים מאלה של הקובלנה הפלילית.

14. לאור המפורט, בשים לב אף לפסיקת בית המשפט העליון והמחוזי כפי שהוצגה לעיל, אני סבורה כי קיימת למבקשים טענת הגנה מן הצדק, שכן בעצם ניהול ההליך במסגרת קובלנה פלילית, כפי שמתנהלת על ידי המשיב ובשים לב לקיום הליכים אזרחיים מקבילים - יש חשש ממשי כי ניהול ההליך עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

משכך, אני מורה על ביטול כתב הקובלנה.

בשים לב להחלטתי, מתייתר הצורך להכריע ביתר הסוגיות אשר הועלו על ידי המבקשים.

15. באשר לסוגיית הטלת הוצאות - מחד גיסא, המבקשים נדרשו להגיב למספר בקשות ולהתייצב לדיון אחד, לאחריו בוטל כתב האישום ובשל כך נגרמו להם הוצאות מיותרות. מאידך גיסא, למשיב מצב אישי ורפואי מורכב ובסופו של יום נדרשו המבקשים להתייצב אך לדיון אחד.

במצב דברים זה, לפני משורת הדין אני נמנעת מהטלת הוצאות.

16. ההחלטה תומצא לצדדים.

זכות ערעור כחוק.

ניתנה היום, ה' טבת תשפ"ב, 09 דצמבר 2021, בהעדר הצדדים.